

WHITE SUN WAR

In 2015 verscheen *Ghost Fleet, A Novel of the Next World War*. De auteurs Peter Singer en August Cole schetsten in deze techno-thriller hoe oorlog in de nabije toekomst eruit zou kunnen zien. Ze deden dat in de traditie van onder andere Tom Clancy, die dat in de Koude Oorlog met *Red Storm Rising* had gedaan.

Vernieuwend was dat de auteurs veel aandacht besteedden aan de geloofwaardigheid van het verhaal door gebruik te maken van een uitgebreid notenapparaat. Wellicht mede daardoor had het boek grote impact. Het stond lange tijd hoog op 'professional readings lists' voor officieren van de Amerikaanse krijgsmacht. Ook was het boek aanleiding voor de Verenigde Staten onderzoeksprogramma's te starten om te voorkomen dat gebeurtenissen zoals beschreven in het boek realiteit zouden worden.

Bijna tien jaar later kiest Mick Ryan in *White Sun War* voor een vergelijkbare aanpak. De oud-generaal van de Australische landmacht weet waar hij het over heeft. Als militair was hij – deels samen met Nederlandse eenheden – actief in Afghanistan en werd hij commandant van de Australian Defence College. Na zijn actieve dienst publiceerde hij over de toekomst van oorlog. Is Ryan met deze baggage erin geslaagd een waardig opvolger van *Ghost Fleet* te schrijven? Ja, *White Sun War* treedt in veel opzichten in de voetsporen van het werk van Singer en Cole. Ryan gebruikt de inzichten die de oorlog in Oekraïne hebben opgeleverd en de voortschrijdende ontwikkeling van de techniek om het beeld over de toekomst van oorlog te vernieuwen. Het is een boeiend en spannend verhaal, dat de lezer in de inleiding al op het verkeerde been zet. De harde confrontatie met de mogelijke realiteit van moderne oorlogsvoering zet de lezer bovendien aan tot denken.

Zo maakt het boek nogmaals duidelijk dat de opkomst van onbemande systemen het karakter van oorlogsvoering wezenlijk gaat veranderen. Wat Ryan bovendien overtuigend laat zien is dat de op zich al lastige introductie van onbemande systemen slechts een kant van het verhaal is. De andere kant van het verhaal is minstens zo belangrijk en complex: wat gaat de relatie tussen mens en machine worden? Zo schetst hij eenheden die voor een groot deel bestaan uit onbemande systemen, die bovendien vooropgaan in het gevecht. Het is bovendien niet vanzelfsprekend dat het Westen hierin voorop zal lopen: '(...) the Chinese had invested in thinking about how soldiers and robots would work, and fight together. The PLA appeared to have moved from a culture that saw robots as tools to one that embraced a full partnership with them. It was a powerful combination, and they had stolen a march on the Americans in this regard'.

Het zijn niet alleen technologische ontwikkelingen. *White Sun War* laat het zien dat in conflicten met nucleaire staten het lastig is een conflict definitief tot een goed eind te brengen. Een onvoorwaardelijke overgave van een partij,

zoals in de Tweede Wereldoorlog, is onmogelijk zolang een land beschikt over nucleaire wapens. Een invasie van Taiwan valt dan misschien af te slaan, maar daarmee zal het conflict nog niet voorbij zijn. Ook hierin zet Ryan de lezer aan tot denken wat dit betekent voor de oplopende spanningen tussen nucleaire grootmachten en meer specifiek de oorlog in Oekraïne.

Een ander belangrijk thema is het grote verschil tussen gereedstelling in oorlog en in vreedstijd. 'The definition "mission capable" now was very different to what it had been a few months ago. Then, it had been a function of how many of their personnel billets were filled, how much of their stockholdings were on hand, and where they were in their training program. Now it was solely about being able to complete the task at hand.' Een verandering die op dit moment ook binnen de Nederlandse krijgsmacht actueel is.

Bovenal is *White Sun War* een spannende thriller. Veel techno-thrillers zijn vooral gefocust op techniek en vaak gaat dat ten koste van het verhaal en de personages. In die valkuil trapt dit boek niet. Zeker voor een lezer met militaire ervaringen zijn de personages heel herkenbaar. In tegenstelling tot *Ghost Fleet* verzandt het niet in overbodige verhaallijnen, die vooral afleiden van waar het echt om gaat: hoe is het om in de toekomst oorlog te moeten voeren? Daarom is het jammer dat *White Sun War* niet is voorzien van referenties. Het valt daardoor niet na te gaan of de ideeën of technologische mogelijkheden ontsproten zijn uit de fantasie van de auteur of zijn gebaseerd op echte ontwikkelingen. Dit is een gemiste kans want het verhaal is plausibel genoeg.

Deze tekortkoming maakt het boek niet minder van belang. *White Sun War* verdient een plaats op de *professional military readings lists*. In veel opzichten is het een waardige opvolger, of update, van *Ghost Fleet*. Doordat Ryan in zijn boek niet uiteenzet waar hij zijn ideeën op baseert ontbreekt de geloofwaardigheid die *Ghost Fleet* zo invloedrijk en bruikbaar maakte bruikbaar als *useful fiction*. *White Sun War* blijft fictie. Daarmee is het boek echter niet minder van belang. Hoe oorlog er in de toekomst uit

'De oud-generaal van de Australische landmacht weet waar hij het over heeft'

gaat zien kunnen we niet voorspellen. We moeten ons er wel zo goed mogelijk op voorbereiden en dat vraagt om voorstellingsvermogen. *White Sun War* draagt daar op een goede manier aan bij door de verbeelding aan het werk te zetten. Helaas levert dat niet altijd een prettig beeld op. Misschien juist wel daarom is het beter je daarop voor te bereiden. Dat maakt het boek haast tot verplichte kost.

KLTZ dr. Roy de Ruiter, Instituut Defensie Leergangen

Noten

- 1 Tom Clancy, *Red storm rising*, (New York: Berkley Books New York, 1987)
- 2 Peter Warren Singer en August Cole, *Ghost fleet: A novel of the next world war*, 382-404
- 3 August Cole en Peter Singe, "Thinking The Unthinkable With Useful Fiction", *The Journal of Future Conflict*, nr. 2, (2020): 5, www.queensu.ca/psychology/sites/psycwww/files/uploaded_files/Graduate/OnlineJournal/Issue_2-Singer.pdf; Zie ook <https://useful-fiction.com/portfolio/>
- 4 Mick Ryan, *White Sun War*, (Oxford: Casemate Publishers, 2023), 226
- 5 Ibid, 181

White Sun War
The Campaign for Taiwan

Auteur	Mick Ryan
Uitgever	Caemate, Havertown PA (2023)
Omvang	352 blz
Prijs	€ 16,99 (Bol.com)
ISBN	9781636242507

RECENSIE

HET EERSTE SUCCES VAN DE BRITSE PARA'S

Op 78-jarige leeftijd is de Britse historicus Max Hastings productiever dan ooit. Zo verscheen in 2022 *Operation Pedestal*, een epos dat het verhaal vertelt van een Brits konvooi dat zich in 1942 een weg langs Duitse en Italiaanse lucht- en zeestrijdkrachten moest vechten om Malta te bevoorraden. In het *Marineblad* van maart 2022 volgde een recensie van de hand van gastcolumnist Frederik Mertens. Een jaar later brengt Hastings *Abyss* uit. Een omvangrijk werk over de Cubacrisis van 1962. Strakke afspraken met de uitgever brengen de voormalig BBC-correspondent niet van zijn stuk en in mei van dit jaar publiceert hij *Operatie Biting. De spectaculaire raid op Bruneval: het eerste succes van de Britse Para's*.

Hastings omvangrijke carrière in de journalistiek – zo was hij tussen 1986 en 2002 eindredacteur van achtereenvolgens *The Daily Telegraph* en de *Evening Standard* – typeert de top-down en bottom-up analyse van historische figuren, die immer centraal staan in zijn werken. Gebruikelijk begint hij met het contextualiseren van de periode en introduceert de hoofdpersonen een voor een, startend bij de regeringsleider om vervolgens via bevelvoerders op operationeel niveau de rangen af te lopen tot Jan Soldaat in het veld. Dit heeft in het geval van *Biting* het effect dat de lezer goed

bewust raakt van de belangen die spelen in de winter van 1941. Voor Churchill, namelijk het behalen van een zwaar benodigd succes na een reeks vernederende verliezen (op zee en op land). Voor Lord Mountbatten, die als buitengewoon markante commandant van het *Combined Operations Headquarters* snakt naar offensieve operaties op het Europese continent. Voor generaal Frederick Browning, die als hoofd van de gloednieuw opgerichte *1st Airborne Division* op zoek is naar bestaanszekerheid voor Britse para's. Voor Reginald Jones, die als inlichtingenofficier belast met onderzoek naar radartechnologie bij MI6 gehoor krijgt van

‘Operatie Biting is uitstekend geschikt voor geïnteresseerden uit diverse doelgroepen, ongeacht de parate kennis van luchtlandingsoperaties’

een nieuwe doelzoekradar in dienst van de Luftwaffe, en maar al te graag deze technologie in handen krijgt.

Bij het Franse gehucht Bruneval (een half uurtje ten noorden van Le Havre) wordt dit nieuwe type radar, genaamd Würzburg, door fotografen van de RAF geïdentificeerd en komen alle voornoemde belangen bij elkaar in een plan. Een groep bestaande uit zo’n 100 para’s en een handvol technici wordt in de nacht van 27 op 28 februari 1942 gedropt nabij het slaperige stranddorp, vecht zich een weg naar de geheime radarinstallatie, demonteert de voor analyse benodigde onderdelen om zich na enkele uren via het strand te evacueren middels gereedliggende landingsvaartuigen. Niettegenstaande diverse tegenslagen van dit nog altijd zeer jonge krijgsmachtdeel, is de *Raid on Bruneval* een doorslaand succes.

Hastings’ bottom-up benadering kenmerkt zich door de operatie te beschrijven vanuit het tactische niveau, om de uitkomsten ervan via de operationele lagen naar boven toe te analyseren. Hoofdpersoon tijdens de acties in en om het radarstation is majoor John Frost, die onder de meeste militair historici bekendstaat als commandant van het *2nd Parachute Battalion* in de Slag bij Arnhem. Bij filmcritici is de onverschrokken luchtlandingsofficier vooral bekend als personage vertolkt door Anthony Hopkins in *A Bridge to Far* (‘tell him to go to hell’). Frost’s bekendheid in Nederland bezien, is zijn glansrol in *Biting* dan ook een fijne bindende factor. Allengs komen individuele spelers binnen de Britse para’s, alsook van het lokale Luftwaffen- en Wehrmacht regiment, aan bod.

De focus op individuele inspanningen geeft deze mensen, goed en kwaad, een gezicht. De klemmende angst, die zich van deze jonge soldaten meester maakt zodra zij plaatsnemen in de voor airborne-operaties geconverteerde Whitley bommenwerpers, beklijft de lezer. De stelling dat Hastings een uitstekend schrijver is, zal bij menigeen echoën. Noemenswaard is daarom het vertalende werk van Rob de Ridder, die moeiteloos het militair jargon alsook de zeer persoonlijke verhalen van diverse actoren in vlot en buitengewoon prettig Nederlands weet om te zetten. *Operatie Biting* is daarom uitstekend geschikt voor geïnteresseerden uit diverse doelgroepen, ongeacht de parate kennis van luchtlandingsoperaties.

Interessante keuze vanuit de auteur/uitgever is het opnemen van primaire bronnen in de bijlagen. De bescheiden omvang van zo’n 260 pagina’s wordt opgevolgd door ruim 30 bladzijden aan rapportages en (slag)orders. Hoewel de historicus gretig door deze bijlage zal bladeren om het

first hand account van majoor Frost er nog eens op na te lezen, is de reden waarom deze zijn opgenomen onduidelijk en voegen zij per definitie niet veel aan het verhaal toe. Immers, het distilleren van zulke rapporten is inherent al door de auteur gedaan. Toegegeven, de slagorde kunnen raadplegen ter herinnering aan welke sectie door welke officier is aangevoerd, is behulpzaam. Liever was deze ruimte gereserveerd voor een grote afwezige in dit anderszids ruimschoots vermakelijke werk: kaartmateriaal.

Een kritisch onderdeel in de beschrijving van elke operatie is het terrein. Hastings neemt hier dan ook zijn tijd voor. Bruneval wordt uitvoerig omschreven, alsmede de locaties van bunkers, *pillboxes*, hoofdkwartieren, radiostations en omliggende boerderijen. Gedurende de *raid* schrijft de historicus levendig over de bewegingen van Britse secties. Allereerst hoe sommige ‘sticks’ verkeerd gedropt worden, vervolgens hoe de strijd zich ontwikkelt, waar men vastloopt, waar versterkingen vandaan komen, hoe Frost en zijn (onder)officieren hun manschappen plaatsen en hoe de evacuatie naar het strand vorm krijgt. Tegelijkertijd leest men over de Duitse reactie, waar men stelling neemt, waar mondjesmaat versterkingen verschijnen en waar slachtoffers vallen (hoezeer minimaal). Dit alles krijgt de lezer voorgeschoteld zonder enige visuele ondersteuning waar wat bevindt. Onbegrijpelijk als men bedenkt dat eerdergenoemd werk *Operatie Pedestal* rijkelijk voorzien is van kaartmateriaal, die de positie van het Britse konvooi richting Malta van dag tot dag aan de lezer voorlegt. Hopelijk vindt soortgelijk kaartmateriaal zijn weg naar navolgende edities. Op enkele historische websites zijn geografische overzichten van Bruneval te vinden waarmee de lezer tot die tijd zijn voordeel kan doen.

Hastings weet met *Operatie Biting* andermaal een zeer prettig leesbaar en gedetailleerd militair-historisch werk te produceren. Als geen ander weet hij complexe missie-structuur te ontleden, feit van fictie te onderscheiden en recht te doen aan verhalen van individueel heldendom. Lang kan hij echter niet op zijn lauweren rusten. Voor mei 2025 staat alweer zijn volgende epos in de coulissen. Ditmaal over de Brits-Canadese landing bij Sword Beach op D-Day.

Bas Naafs, KVMO

Operatie Biting
De spectaculaire Raid op Bruneval: het eerste success van de Britse para’s

Auteur	Max Hastings
Uitgever	Hollands Diep, Amsterdam (2024)
Omvang	320 blz
Prijs	€ 35,00
ISBN	9789048871483